

Nowy Tomyśl, dnia 13 stycznia 2023 r.

AO.8023.7.2023

**Wielkopolski Wojewódzki
Inspektor Farmaceutyczny
w Poznaniu**

W związku z informacjami pojawiającymi się w lokalnej prasie oraz w mediach społecznościowych (brak oficjalnych skarg złożonych do tut. Organu), dotyczącymi nieprzestrzegania przez apteki zlokalizowane w miejscowości Nowy Tomyśl, przepisów prawa miejscowego, tj. uchwały nr XXXII/299/2021 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu nowotomyskiego w 2022 roku oraz uchwały nr XLIII/373/2022 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu nowotomyskiego w 2023 roku, zwracam się z wnioskiem o interwencję w przedmiotowej sprawie.

Zgodnie z art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, rada powiatu posiada wyłączną kompetencję do ustalania rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie. W obecnym stanie prawnym nie posiada natomiast narzędzi prawnych, aby realizację tego obowiązku egzekwować, czy wyciągnąć konsekwencje w przypadku nieprzestrzegania ustalonych dyżurów.

Odnosząc się do argumentów stawianych przez farmaceutów braku możliwości organizacyjnych i personalnych aptek ogólnodostępnych oraz braku dialogu z podmiotami prowadzącymi apteki ogólnodostępne nt. możliwości organizacyjno-finansowych podmiotów prowadzących apteki należy stwierdzić, że zgodnie z orzecnictwem: **„każdy podmiot decydujący się na prowadzenie regulowanej działalności aptekarskiej, powinien mieć świadomość, że działalność ta musi być prowadzona zgodnie z przepisami prawa miejscowego, w tym uchwałami podejmowanymi na podstawie art. 94 ust. 2 u.p.f. Jednym z takich obowiązków jest obowiązek pełnienia dyżurów w porze nocnej lub w dni wolne od pracy. Jak podkreśla się w orzecnictwie NSA uwolnić się z tego obowiązku nie można podnosząc argumenty dotyczące organizacji i szczególnych warunków pracy apteki, w postaci osiąganego w takich porach pracy apteki wyniku ekonomicznego (...)**” wyrok NSA z dnia 9 lipca 2020 r. (sygn. II GSK 3848/17).

Ponadto „z ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej nie mogą zwalniać szczególne warunki pracy konkretnej apteki. Trzeba bowiem zauważyć, że ustawodawca - nakładając na apteki ogólnodostępne (jako placówki ochrony zdrowia publicznego), obowiązek świadczenia usług farmaceutycznych przez uprawnione osoby (farmaceutów), w tym zaopatrywanie ludności w produkty lecznicze, leki apteczne, leki recepturowe, wyroby medyczne i inne artykuły, o których mowa w art. 86 ust. 8 u.p.f., oraz wykonywania czynności określonych w art. 86 ust. 1 i 2 u.p.f. - nie uzależnił

wykonywania tych obowiązków od indywidualnych warunków funkcjonowania danej placówki, czy też liczby zatrudnionych w niej pracowników. Zobowiązał natomiast kierownika apteki ogólnodostępnej (uprawnionego farmaceutę) do takiej organizacji pracy w aptece (art. 88 ust. 1 w związku z ust. 5 u.p.f.), by ta placówka ochrony zdrowia publicznego mogła wykonywać usługi farmaceutyczne, o których mowa w art. 86 ust. 2 u.p.f. Przeszkody w świadczeniu tych usług nie może stanowić nawet niemożliwość pracy kierownika apteki spowodowana chorobą lub urlopem, gdyż na czas swojej nieobecności wynikłej z takich przyczyn jest on zobowiązany wyznaczyć farmaceutę do jego zastępowania (art. 88 ust. 4 u.p.f. w związku z art. 95 ust. 4 pkt 5 u.p.f. i § 11 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 października 2002 r. w sprawie podstawowych warunków prowadzenia apteki - Dz. U. Nr 187, poz. 1565)” wyrok WSA z dnia 3 października 2006 r. (sygn. III SA/Wr 185/06).

Rada Powiatu Nowotomyskiego z najwyższą starannością dokonuje analizy potrzeb mieszkańców i biorąc pod uwagę lokalizację podmiotów medycznych, które udzielają świadczeń w porze nocnej, niedziele i święta (Szpitalny Oddział Ratunkowy oraz punkt nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej zlokalizowane są w Nowym Tomysłu), realizuje ustawy obowiązek podejmując uchwałę w przedmiotowym zakresie.

Coraz częściej jednak Rada Powiatu napotyka na opór ze strony właścicieli aptek oraz Wielkopolskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej. Właściciele aptek zwracają uwagę na fakt, że w porze nocnej liczba pacjentów jest znikoma. Poza tym brak odpowiedniego personelu i aspekty ekonomiczne uniemożliwiają prowadzenie takich dyżurów.

Ponadto Wielkopolska Okręgowa Izba Aptekarska postuluje, aby Powiat zapewnił aptekom rekompensatę za pełnienie dyżurów w godzinach nocnych. Jednakże apteki są prywatnymi podmiotami gospodarczymi i pomimo tego, że Rada Powiatu określa harmonogram pełnienia dyżurów przez apteki, nie ma narzędzi prawnych, aby realizację tego obowiązku finansować i egzekwować, czy ewentualnie w przypadku niewywiązywania się przez apteki z nałożonego obowiązku – wyciągać konsekwencje. Ewentualna rekompensata za dyżury w obecnym stanie prawnym nie rozwiąże problemu.

Pokreślić należy, że zgodnie z art. 2 § 1 pkt 10 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, egzekucji administracyjnej podlegają m.in. obowiązki o charakterze niepieniężnym pozostające we właściwości organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego lub przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie przepisu szczególnego. Natomiast zgodnie z art. 3 § 1 egzekucję administracyjną stosuje się do obowiązków określonych w art. 2, gdy wynikają one z decyzji lub postanowień właściwych organów, albo - w zakresie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego - bezpośrednio z przepisu prawa, chyba że przepis szczególny zastrzega dla tych obowiązków tryb egzekucji sądowej.

Zgodnie z art. 20 § 1 organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym jest:

- 1) wojewoda;
- 2) właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadań własnych, zadań zleconych i zadań z zakresu administracji rządowej oraz obowiązków wynikających z decyzji i

postanowień z zakresu administracji publicznej wydawanych przez samorządowe jednostki organizacyjne;

3) kierownik wojewódzkiej służby, inspekcji lub straży w odniesieniu do obowiązków wynikających z wydawanych w imieniu własnym lub wojewody decyzji i postanowień;

4) kierownik powiatowej służby, inspekcji lub straży w odniesieniu do obowiązków wynikających z wydawanych w zakresie swojej właściwości decyzji i postanowień.

Uprawnienia organów jednostki samorządu terytorialnego do prowadzenia egzekucji są wyznaczone przez zakres ich zadań własnych, zadań zleconych i zadań z zakresu administracji rządowej, niezależnie od administracyjno-prawnej formy ich realizacji. Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym domniemywa się właściwość starosty do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu. Przepisy szczególne mogą wskazywać na właściwość zarządu powiatu do wydawania decyzji w sprawach indywidualnych. Inne podmioty (poszczególni członkowie zarządu, pracownicy starostwa oraz kierownicy jednostek organizacyjnych powiatu) mogą być upoważnieni przez starostę do wydawania w jego imieniu decyzji w sprawach indywidualnych (art. 38 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym). Postępowanie egzekucyjne w sprawie obowiązków wynikających z tych decyzji jest prowadzone przez starostę.

Starosta jest organem właściwym do prowadzenia egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym, wynikających zarówno z wydanych przez siebie rozstrzygnięć indywidualnych (decyzji, postanowień), jak i obowiązków niepieniężnych wynikających wprost z mocy przepisów prawa. (art. 20 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji) Zatem, możliwość prowadzenia postępowania egzekucyjnego obowiązku o charakterze niepieniężnym przez starostę musi wynikać bezpośrednio z przepisów szczególnych oraz z wydanych przez niego rozstrzygnięć indywidualnych (decyzji, postanowień). Unormowania prawne dotyczące aptek, hurtowni farmaceutycznych i placówek obrotu pozaaptecznego, a także zadania Inspekcji Farmaceutycznej i uprawnienia jej organów zostały określone w ustawie Prawo farmaceutyczne. W świetle przepisów art. 94 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność w porze nocnej i dni wolne od pracy. Kwestia mechanizmu ustalania dyżurów aptek została uregulowana w ust. 2 tego artykułu, zgodnie z którym rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie określa w drodze uchwały rada powiatu, po zasięgnięciu opinii wójtów gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego. Zatem w świetle powyższego brak podstaw prawnych do prowadzenia przez starostę egzekucji administracyjnej w celu doprowadzenia do przestrzegania przez przedsiębiorcę prowadzącego aptekę rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych ustalonych przez radę powiatu.

Państwowa Inspekcja Farmaceutyczna sprawuje m.in. nadzór nad: jakością, obrotem i pośrednictwem w obrocie produktami leczniczymi w celu zabezpieczenia interesu społecznego w zakresie bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi przy stosowaniu produktów leczniczych i wyrobów medycznych, znajdujących się w hurtowniach farmaceutycznych, aptekach, działach farmacji szpitalnej, punktach aptecznych i placówkach obrotu

pozaaptecznego. Organy Inspekcji Farmaceutycznej wydają decyzje m.in. w zakresie udzielenia, zmiany, cofnięcia, odmowy udzielenia lub stwierdzenia wygaśnięcia zezwolenia na prowadzenie apteki

Do zadań Inspekcji Farmaceutycznej należy w szczególności kontrolowanie aptek i innych jednostek prowadzących obrót detaliczny i hurtowy produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi, opiniowanie przydatności lokalu przeznaczonego na aptekę, punkt apteczny lub placówkę obrotu pozaaptecznego, współpraca z samorządem zawodu farmaceuty i innymi samorządami, wydawanie opinii dotyczącej aptek, w których może być odbywany staż, przygotowywanie rocznych planów kontroli aptek i hurtowni farmaceutycznych.

Apteka ogólnodostępna jest przeznaczona do zaopatrywania ludności w produkty lecznicze, leki apteczne, leki recepturowe, wyroby medyczne i inne artykuły, o których mowa w art. 86 ust. 8, zapewnienia świadczenia ludności usług farmaceutycznych oraz sprawowania opieki farmaceutycznej, o której mowa w art. 4 ust. 2 tej ustawy. Kierownikiem apteki ogólnodostępnej może być farmaceuta, który m.in. daje rękojmię należytego prowadzenia apteki.

Podsumowując, zaniechanie działań zmierzających do wypracowania kompromisu w sprawie pełnienia dyżurów nocnych przez apteki ogólnodostępne spowoduje dalsze pogorszenie sytuacji, efektem czego będzie ograniczenie dostępu pacjentów do usług farmaceutycznych.

Ze względu na brak podstaw prawnych do prowadzenia przez starostę oraz organy powiatu egzekucji administracyjnej w celu doprowadzenia do przestrzegania przez przedsiębiorcę prowadzącego aptekę rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych ustalonych przez radę powiatu, mając na względzie dobro mieszkańców powiatu nowotomyskiego, zwracam się z prośbą o wypracowanie satysfakcjonującego wszystkie strony rozwiązania oraz podjęcie działań mających na celu wyegzekwowanie przestrzegania przepisów prawa miejscowego.

STAROSTA

Andrzej Wilkoński

Załączniki:

1. Kserokopia artykułu z tygodnika „Dzień Nowotomysko-Grodziski” z dnia 10 stycznia 2023r.;
2. Uchwała nr XXXII/299/2021 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu nowotomyskiego w 2022 r.;
3. Uchwała nr XLIII/373/2022 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu nowotomyskiego w 2023 r.

Do wiadomości:

1. Minister Zdrowia
2. a/a.

Wyśłano: 11.01.2023
M45/23 - WIF
M46/23 - HZ

WIELKOPOLSKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
FARMACEUTYCZNY

Poznań, dnia 27.01.2023 r.

WIFPOIN.021.2.4.2023.MSM

STAROSTWO POWIATOWE
w Nowym Tomyślu
Kancelaria Ogólna

2023 -01- 31

Andrzej Wilkoński
Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu
ul. Poznańska 33
64-300 Nowy Tomyśl

Nr z rejestru 178 / 2023

Ilość załączników

dot. AO.8023.7.2023

Podpis

no 2023 -02- 01

W związku z pismem z dnia 13.01.2022 r., data wpływu 19.01.2023 r., dotyczącym nieprzestrzegania przez apteki ogólnodostępne zlokalizowane w miejscowości Nowy Tomyśl przepisów prawa miejscowego, tj. uchwały nr XXXII/299/2021 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu nowotomyskiego w 2022 roku oraz uchwały nr XLIII/373/2022 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu nowotomyskiego w 2023 roku, Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny zwraca się o doprecyzowanie, **których aptek dotyczy wyżej opisany problem.**

Jednocześnie Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny informuje, że **zarzuty** przedstawione przez Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu będą **stanowiły podstawę do zobowiązania przedsiębiorców prowadzących apteki do udzielenia stosownych wyjaśnień, a w konsekwencji także do podjęcia działań dyscyplinujących.**

Organ wskazuje, że z uwagi na to, iż Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu nie posiada przymiotu strony, w związku z podejmowanymi przez tutejszy organ czynnościami wyjaśniającymi dotyczącymi prawidłowości działania ww. aptek ogólnodostępnych, nie będzie informowany o działaniach podjętych przez organ wojewódzki oraz o ewentualnych skutkach tych działań w ww. sprawie.

WIELKOPOLSKI
WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR FARMACEUTYCZNY

Otrzymują:

- 1. adresat (zpo)
- 2. aa